

הגוזל עצים

צג-ב

מדאוריתא, דהינו שינוי שאי אפשר לבטל ול恢復 את החפץ לקדמותו, כגון שיפוע וליובן.

וכך יש לפרש את דברי המשנה: גול עצים ועשאן כלים — מדובר בעצים שהיו כבר משופין בשעת הגזילה.

ומאי נינחו ומה הם נקראים אותם עצים משופים? **נמראים**:

וכיוון שהיו העצים משופים, **דשיגני** דהדר **לברייתא** הוא מה שהגוזל חיברם ועשאם כלים, **דא בעי משליף להו שאם רוצה**, יכול הוא לפרק את החיבורים, ולהחזירם לקדמותם כמו שהיו בשעת הגזילה.

ושמוס כך נקתה המשנה שינוי שעשה מן הניטרים כלים כגון תיבות וקטדראות, כדי לחדר שאפילו שינוי קל שאפשר לבטל — שהרי יכול הוא לפרק את הניטרים כמו שהיו בשעת הגזילה, ואף על פי כן קונה הגוזל בשעת הגזילה, ובכל שכן אם **שייף** את העצים בשינוי זה, וכל שכן אם **שיוף** וליובן את החפץ מדאוריתא.

וכן יש לפרש: בגוזל **צמר** ועשאן בגדים — כי מדובר **בצמר** שהיה כבר טוויי בשעת הגזילה⁽⁵⁾.

וכיוון שהיה הצמר טוויי, **דשיגני** דהדר **לברייתא** הוא מה שהגוזל סרג ממנו בגדים,

אין — נחسب שינוי, אבל אם **שייפן** [שייף והחליק את העצים] — לא נחسب שינוי.

וכן הגוזל **צמר** ועשאן בגדים, אין — רק אופן זה נחسب שינוי, אבל אם **לייבן** — לא נחسب שינוי.

שהרי קודם שעשה מן העצים כלים — צריך לשיפור אותם, וכן קודם שעשה מן הצמר בגדים — צריך לבנוו, ואם נחسب שינוי, כבר קנה הגוזל משעת שיפוי וליובן, ומדווע הוצרכה המשנה לומר כי עשה מן העצים כלים ומן הצמר בגדים, אלא על כרחך שהמשנה סוברת כי שיפורו וליובן אינם נחכבים לשינוי מעשה הקונה לגוזל את הגזילה, ולכן הוצרכה להביא שינוי של כלים **ובגדים**.

ורמיהו מה ששנינו בברייתא⁽⁴⁾: גול עצים ושיפן, או גול אבניים וסיתתן, או **צמר** וליובן, או פשתן ונתקה — משלם ממון בשעת הגזילה, ואין משיב את החפץ! מבואר בברייתא כי גם שיפן וליובן נחכבים שינוי מעשה שקונה בזוז הגוזל את החפץ.

אמר אביי: **תנא** **דיין כתני** התנא שבמשנתינו הביא אופן של שינוי מעשה דרבנן, שינוי המועיל רק מדורבן, דהינו שינוי דהדרא שאפשר לבטל את השינוי ולהחזיר את החפץ לקדמותו כמו שהיו בשעת הגזילה, ובכל שכן אם עשה שינוי **דאורייתא**, שינוי המועיל לקנות גם

הזכיר אבי טויה. ותרץ כי כיון שיש קושיא גם מצד טויה שנחשב שינוי, וכן בתירוץ מזוכר טויה.

הביאור הלכה [סימן ויא ד"ה אבל] מבאר,

4. וכן הוא בתוספתא פרק י הלכה ב

5. התורה חיים מקשה, כי בקושיא של הגمراה הקשו מליבן שנחשב שינוי, ומדווע בתירוץ